

I V A N I V A N J I
M I L I J A R D E R O V I
S I N O V I

Copyright © 2020, Ivan Ivanji
Copyright © ovog izdanja 2020, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

MILIJARDEROVI
SINOVI

1

S labišna kiša kvasi banatsku ravnicu, paori gledaju u nebo, ne da bi se divili nijansama sive boje, koja naginje sve svetlijem plavetnilu, nego zbog isuviše suve zemlje, bili bi poželjni izdašni prolećni pljuskovi pre nego što će se sunce duže zadržavati nad njom. Ovde više niko ne zna za Vladimira Konstantinovića, najbogatijeg Banaćanina svih vremena, odavno se odrodio, umro je baš kad je hteo da se ponovo približi rodnom kraju.

Na suprotnoj strani Zemljine kugle, na jedno ostrvo u Južnom moru, specijalnim avionom iz Pariza stigla je urna sa njegovim posmrtnim ostacima. Guverner Džon Džonson, državljaniin Sjedinjenih Američkih Država, tamo bi rekli Afroamerikanac, objavio je građanima ostrvske države da je Vadim umro i da će se njegov pepeo sutra tačno u podne razvejati sa vrha brda. Nije morao da kaže sa kojeg brda, na tom otoku samo je jedno, po obliku se vidi da je vulkanskog porekla. Na njegovom vrhu već odavno stoji velika, savršeno isklesana bela kocka od italijanskog mramora, koju je Vadim postavio za sebe. Gotovo svi stanovnici Ostrva, njih preko šest stotina, penjali su se strmim stazama, mnogi od njih prvi put u životu

jer su inače vezani za obalu, more, ribolov, turizam i poslove Instituta za biologiju mora. Šta bi gore na vrhu, na idealnom vidikovcu? Inače se tamo penju ili dovezu elektromobilima samo turisti i njihovi vođači.

Ostrvljani su obično obučeni u šarene majice, šortseve ili farmerke, sada su svi našli u svojim garderobama nešto belo, guverner Džonson čak burnus, koji je nabavio negde u Africi, na jednom od svojih bezbrojnih putovanja. U ovim krajevima belo je boja tuge. Guverner nosi urnu, nije mu lako da se penje, ali odustao je od toga da koristi elektromobil, taj napor morao je da posveti smrti, oprostaju od prijatelja. Da li samo prijatelja?

Kad su stigli, najzad je odahnuo i rekao plavokosoj lepotici:
– Ti ćeš, Esmeralda.

Inače, nju gotovo niko nikada nije oslovljavao punim imenom, za sve je bila Es. Samo Es. Neki nisu ni znali da je službeno Esmeralda Šmit. Džonson je uprkos današnjoj maskaradi tipični obrazovani Afroamerikanac, ovde je najviše crnoputih ili polinezijski mrkih, crnokosih, kosookih, a među njima Es, vitka, dugonoga plavuša, kao uvek, u belom šortsu, beloj majici bez rukava, deluje kao da je iz nekog drugog filma, ali navikli su na nju.

– Ko bi drugi?

Prihvata urnu iz Džonovih ruku i stavlja je na mramornu kocku. Pomalo se muči da skinje poklopac, zatim svojim uzanim šakama sa dugačkim prstima zahvata pepeo i ritmičkim pokretima ga razbacuje na sve strane. Kao naručen i vetar se podigao. Ništa osim njega se ne čuje, nikakve molitve nisu uobičajene. Najzad je urna prazna, Es je podiže visoko, gleda u Džonsona.

– Daj mi je. Odnećemo je dole, stavićemo je u naš muzej.

Es prva kreće nizbrdo ne osvrćući se više. Džonson još jednom klimne, zausti da kaže zbogom ili nešto nesuvislo, za trenutak je čak pomislio da promrmlja Očenaš jer je kršten kao metodista, ali ipak bez glasno izgovorene reči krete za

---

mnoštvom koje se vraća svakidašnjici. Za većinu njih je smrt prelazak u drugi, nepoznati život, većinom su mladi i ne gube vreme da misle o njoj.

Niko nije znao da je Es u rano predzorje, tek što je prošla ponoć, jednom već otvorila urnu, koja je još stajala u holu večnice, i punu šaku pepela prebacila u brodić koji je napravila od palminog lišća. S njim je krenula na malu plažu, gde je stanovala, kratko sačekala snažnu oseku, zagazila do kolena u more, stavila brodić sa pepelom na vrh jednog talasa i pustila ga u pravcu svoga boga smrti koji se javljao u vidu krunisane bele ajkule.

2

Penzionisani profesor doktor Vladislav Mink naglo se probudio. Gotovo uvek se budio s trzajem i odmah bi bio svestan da je na javi, ostavljajući za sobom nemirne, ali uvek realistične snove. Često je sanjao more. Ni u kakvo tumačenje snova nije verovao. Beskrajna voda je večnost? More kao smrt? Neispunjeno očekivanje? Frojd smatra da ima veze sa seksualnošću. Može biti jer pravi seks nikada nije sanjao. Nažalost.

Lako ustaje, brzo podiže roletne, razgrće zavese. Voleo je da spava u totalnom mraku, zbog toga bi mu dan svakoga jutra prosto sinuo u susret čak i kad ne bi ugledao sunčano, zlatno, nego oblačno, svetlosivo nebo. U pidžami, zaogrnut samo bademantilom, časkom izađe na balkon. Voli taj pogled sa četrnaestog sprata solitera na Voždovcu, od stubova za osvetljenje stadiona *Crvene zvezde* i *Partizana* sve do kupole Hrama Svetog Save. Meteorološki izveštaj nije pogrešio, padala je kiša, pločnici su bili crni, mokri, ali nebo se javljalo u svojoj neopisivoj, prolećnoj plavoj boji, sunce će probiti kroz oblake, grane iznenada ozeleniti, ali za sada mart još nikako da odstupi. Hladno je, profesor se brzo povukao u unutrašnjost stana.

Ne bi morao ni da izađe iz kuće, mogao bi i sutra da kupi što treba, nisu ni novine tako važne, sve što bi ga zanimalo,

pre svega televizijski program, može da pronade na internetu, znači sutra? Možda će vreme biti bolje. Još bolje. Ne, odlučio je da će danas na pijacu. Nisu mu potrebni nikakvi doktori da bi mu objasnili da mora da se kreće, šetnja od spavaće kroz dnevnu sobu do kuhinje i natrag nije dovoljna za održavanje organizma u normalnom pogonu čak ni u starosti. Starac? Mrzi što mora sebi da to potvrdi. Čudi se što mu ustupaju mesto u autobusu i sa naročitim akcentom pred liftom ga pitaju kako je. Ne voli da vidi tu staračku facu u ogledalu, a mora kad se brije. Mora li? Red je. Stari profesor je uredan čovek.

Vazduh je svež, vetar prijatan, baš takav bi naručio da su ga pitali kakav jutros želi, kiša ponovo kaplje, ali samo malo, ispadala se. Oblači mantil barberi, sin ga je u Hamburgu naterao da ga kupi, njemu inače nije stalo do tih firmiranih i besmisleno skupih stvarčica. Posmatra granje, nigde još zelenog listića, svake godine se iznenadi kada se preko noći sve podmladi i oboji svežim zelenilom. Dok plaća paprike, nepoznata žena mu dobacuje:

– Vi ste tako simpatični, dedice.

Paprikar potvrdi da jeste.

Obradovao se komplimentu, ali je jedva izdržao da ne kaže da nije dedica, ni napadnoj ženi ni seljaku.

– Da vam pomognem, komšija!

Prva misao bila mu je da se brani, ne treba, jeste star, ali može još, međutim, mladić koji stanuje do njega u istom soliteru na četrnaestom spratu, sigurno više od pola stoleća mlađi od njega, tako da mu je i korak dvostruko duži, gotovo na silu mu otima dršku, usporava i za sada ćutke korača pored profesora. Gologlav je, neošišan, crna mokra kosa pada mu na čelo. Profesor je navukao šešir na čelo jer je kiša sad počela da pada jače. Tako ućtiv dečko, ništa nije znao o njemu, čak ni kako se zove, a kamoli čime se bavi, do sada su se uvek samo klimajući glavom pozdravljali na stepeništu.

Mladić je dovukao torbu na točkovima do lifta. Ulaze zajedno u kabinu. Pred vratima stana starac se zahvali i pozva komšiju da uđe.

– Ovakav pokisao zaista ne mogu, ali hvala vam.

– Ja sam vama zahvalan. Onda drugi put, samo pozvonite.

– Zaista hoću, sa zadovoljstvom. Inače sam hteo da vas nešto pitam, da me posavetujete...

Tako su se rastali. Ili sastali? Upoznali? Profesor je pomislio: „Šta mi je to trebalo?“ Nikakva nova poznanstva nije želeo u ovom životu. Sin mu je ponekad prebacivao da ne voli ljude, da je mizantrop. Nije se ni branio: „Pa ako tako hoćete da me nazovete...“ – „Ne voliš ti ni nas“, rekao je sin, „samo kao uredan čovek smatraš da treba da se praviš kao da nas voliš!“ Bolelo je. Nije umeo da pokaže ljubav.

Pre nego što su se odselili u Beč, još dok mu je žena bila živa, izbegavao je prijateljstva u kući, što u tom šesnaestospratnom soliteru i nije bilo tako teško jer se useljavalo i iseljavalo, porodice su se povećavale i smanjivale, rađalo se i umiralo. Naravno da je učtivo i trudeći se da se smeši otpozdravljao ili pozdravljao sve susede, ali gotovo nijednoj porodici nije znao prezime, samo nekima krštena imena ili nadimke, kako ih je čuo u prolazu. Nikom se nije zamerao, svi su gajili simpatije prema njemu. Zar sada, kad se za ove četiri godine posle definitivnog povratka u zemlju navikao na usamljenost, da mu dođe neki tu ko zna kakav zvrk, nedoterani mršavac? Ali učtiv jeste, morao je da prizna, samim tim ipak nekako drag.

Momak se dosta dugo nije javljao. Profesor je prvo pomislio: „Hvala Bogu.“ Zatim se pomalo čudio. Mladi komšija je verovatno stidljiv. Neupadljivo je počeo da se raspituje za njega, prvo je pitao poštara, zatim je pokrenuo razgovor sa Divnom, komšinicom sa sedmog sprata koja je volela da priča, tračari, razgovara sa svakim o svačemu; inače ju je izbegavao, ali znao je da je ona izvor svih saznanja vezanih za soliter,

živa kućna enciklopedija. Pardon, kućni „Gugl“, ko još koristi štampane enciklopedije?

Bacio je pogled na komšijska vrata. Vacić. Rekoše da se zove Nikola, neki su govorili Niki. Kad su se uselili, nosili su prezime Vaci, bio je Mikloš Vaci, ali majka je i zvanično promenila prezime u Vacić, a Mikloš jeste Nikola. Polu-Mađar je, prezime nosi po majci jer se njegov otac, Srbin, nije formalno oženio njegovom majkom. Naravno da nije znao da grubi fudbaler nije bio njegov pravi otac.

Ponekad stidljivi i ćutljivi ljudi jednog dana progovore, onda se njihova ispovest pretvara u bujicu reči, a ako nemaju psihijatra, šrenka, kako kažu Amerikanci, ako su dobri hrišćani ispovednika, ako ne uspeju da se izjadaju ni takozvanim najboljim prijateljima u krčmi ili kafiću, jednog dana će se otvoriti pred nekim nepoznatim, polupoznatim, novim drugom u usamljenosti, pred žrtvom spremnom da ponese deo bremena, muke koja ih je oterala u očaj.

Vladislav Mink je penzionisan kao profesor komparatistike na Univerzitetu u Beču, a gotovo istovremeno izgubio je i ženu i svoje studente, na neki način i smisao života. Vratio se u stari stan na Voždovcu, u koji su dotle deceniju-dve navraćali samo jedanput godišnje.

Mink mlađi je pošao očevim stopama, doktorirao u Beču, neko vreme predavao germanistiku na univerzitetu u Nju Orleansu, ali ubrzo mu je dosadilo i počeo je da se bavi sociologijom, politikom na naučnoj osnovi. Stekao je masters u Londonu, oženio sa Amerikankom i preselio u Hamburg, gde se zaposlio u Institutu za svetsku privredu. Često je nastupao kao savetnik velikih preduzeća ili veštak na sudu. Predlagao je ocu da se preseli kod njih, reče da ima dosta mesta u njegovoj vili na Harvestehuder vegu, koji je parkom odeljen od jezera Velikog Alstera. Otac je rekao da to nije dobra ideja, ne valja da starci žive sa mladima. Možda je pravu, odgovorio je sin, mogao bi da se nađe stan u blizini. „Dečko se brine“, pomisli

starac, „to je lepo od njega. Hvala mu.“ Nisu bili dovoljno zajedno. Možda nisu ni imali dovoljno toga da kažu jedni drugima. Starac je znao, ali nikada ne bi priznao, da je ostao sam u stanu jer je tu proživio mladost, najlepše godine života, sa svojom pokojnom ženom. Tada naravno nije mislio da život ima kraj, ali pošto se taj kraj neumitno približavao, hteo je da ga dočeka baš ovde. Nigde drugde. Zar sada da dozvoli da mu dragocenu privatnost ometa nepoznati komšija? Za svaki slučaj nastavio je da se oprezno raspituje za svog prvog suseda.

Saznao je da se sa roditeljima doselio pre sedam ili osam godina. Otac, nevenčani majčin suprug, bio je relativno poznat fudbaler, rekoše i kako se zvao, Petrović. Nadimak Bole. Vacićevi su bili bučni, gospođa Divna reče da su bili najnepristojniji stanari velike kućerine. Fudbaler je tukao ženu, lepuškastu Mađaricu, posle se pisalo u novinama da je bio jedan od glavnih preprodavaca kokaina, dovezio je drogu u fudbalskim loptama iz Južne Amerike, ali pobegao je na vreme, prosto nestao, za njim je raspisana međunarodna poternica, pa nikom ništa. Za razliku od njega, gospođa Mariška je bila fina žena, radila je u nekom predstavništvu jer je odlično govorila engleski, neko vreme je živela u Kaliforniji, a umrla je, jadnica, pre dve godine.

– Pa vi ste već bili ovde, gospodine profesore, stanovali ste vrata do vata, nekoliko puta je dolazila hitna pomoć, kako to da niste zapazili ni umrlicu na našoj kapiji?

Starac je postideno klimao glavom. U zgradi sa preko sto stanova svaki čas se rađalo, selilo, venčavalo, umiralo, osvanule bi umrlice ili izvinjavanja što će neko da renovira stan, slavili se rođendan ili nešto drugo, biće malo buke. Nije bilo dana da nije bilo buke, tanki betonski zidovi prenosili su svaki zvuk.

Komšinica Divna sa sedmog sprata rekla mu je u poverenju da Niki ne radi ništa, ne zna se od čega živi. Učtiv je, ali smrdi. Zar gospodin profesor to nikad nije zapazio u liftu? A dobar je dečko, ćutljiv, prošle zime je rano ujutro počeo da čisti sneg pred zgradom, nije za to tražio ništa, ali je zahvalno primio nekoliko stotina dinara od predsednika kućnog saveta.

Nikola, koga su zvali Niki, visok 182 santimetara, znao je, naravno, da je stan do njegovog ranije često bio prazan, samo je povremeno dolazio neki stariji gospodin, ponekad i njegov odrasli sin, sa ženom i detetom, u velikom mercedesu sa nemačkom registracijom. Sad je starac stalno bio tu, ali se uprkos tankim zidovima iz njegovog stana ništa nije čulo. Ostali stanari su o njemu govorili samo kao o gospodinu profesoru, i to sa poštovanjem. Bacio je pogled na mesinganu tablicu komšijinih ulaznih vrata, obezbeđenih sa tri brave, na njoj je pisalo samo „Mink“. Profesor je padao u oči jer je iz stana, makar i samo da bi prešao preko ulice da kupi novine, uvek izlazio perfektno obučen. Kad bi bilo prohladno, oko vrata je vezivao svileni šal, ali tako da bi se videla i kravata. Bez obzira kako je bio obučen i kakvo je bilo vreme, na glavi je uvek nosio sivi šešir formata kakav je Niki inače viđao samo u američkim filmovima, a nije znao da je to stetson, delo čuvene američke firme osnovane još 1865. godine. Samo u toku leta, kad bi bila velika vrućina, gospodin profesor je nosio svetli slamni šešir istog oblika. Išao je u šetnju dva puta dnevno, uvek ljubazno, nasmejano, glasno i veselo pozdravljao svakog i otpozdravljajući svakome, ali

nikad ne bi stao da sa nekim razgovara. Niki je takođe voleo da šeta, pa bi se ponekad sreli na ulici ili u obližnjem zapuštenom parku. Profesor je hodao uspravno, često sa rukama na leđima, a mladić brzo, nekako poguren kao da glava i ramena nekuda treba da stignu pre ostalih delova tela.

Niki je hodao i lutao po Voždovcu sve češće, sve duže, nije voleo da ostane sam u stanu posle mamine smrti, ali isto tako se plašio i druženja sa vršnjacima, momcima i devojkama sa kojima je išao u školu, da ga ne bi zapitkivali kako je i šta radi jer ne bi znao šta da odgovori, nije hteo da se žali na svoj bezizlazni položaj.

Da li bi bilo bolje da je tata tu? Pre svega, da je bar bio prisutan kad je mama umrla, on bi sredio sve oko sahrane. Niki je mislio da je taj čovek njegov rođeni otac iako fizički nije ličio na njega. Tata Bole bio je još viši od njega, morao je dva puta dnevno da se brije, imao je veliki, ali prav nos, guste crne obrve, uvek glatko očešljanu, briljantinom doteranu frizuru. Da nije bilo pomoći, pre svega gospođe Divne koja je u tu svrhu organizovala gotovo celu zgradu i skupljala priloge, ne bi mogao ni da valjano isprati svoju majku, iako je ona ostavila nešto novca zato.

Niki je voleo čoveka koga je smatrao svojim ocem. Ponekad. Zapravo ga je i voleo i mrzeo, divio mu se i gadio ga se. Tata je ponekad bio veoma grub, bez razloga šamarao majku, koja bi se onda sklanjala u neki ćošak, ne bi ni pisnula, samo bi zaklanjala glavu rukama.

– Pare, daj pare, Mariška!

Mama bi otišla u spavaću sobu, bez reči se vratila i donela hrpu novčanica. Tata bi prebrojao i razderao se:

– To je sve?

Gurnuo bi je tako jako da bi pala, lupila glavom o orman, a on se ne bi ni osvrnuo, otišao bi zalupivši vrata. Drugi put bi došao nasmejan, vadio novac iz svih džepova, bacao ga na sto, prišao bi joj i zagrlio je.

– Kupi sebi nešto lepo, sunce moje. Kupi sve što hoćeš. Niki, dođi da zagriš svog taticu. – Mama bi pritom često stajala leđima oslonjena na plakar, imala je čudan, nekako zamišljen izraz lica.

Prema sinu je Bole umeo da bude veoma nežan, da priča s njim, naročito o fudbalu, ali ako bi bio nervozan ili pijan, ili u nekakvim čudnim raspoloženjima – Niki tada nije znao zašto – drao se i na njega, ali ga nikad nije tukao.

Kada bi oca mrzeo, a ta mržnja je dolazila u naletima, najviše ga je mrzeo zato što je tako nestao iz njihovog života.

Sada više nije znao šta da radi, kako i od čega da živi. Školski drugovi su se razišli, mnogi i u inostranstvo, drugi su stvarali klike u kojima njemu nije bilo mesta. Novac koji je mama uredno sklonila za svoju sahranu taman je pokrio sve troškove. Nije uspeo da se zaposli iako je mami u bolnici tvrdio da su mu obećali mesto kelnera u jednom kafiću na Cvetnom trgu. Nije imao nikakvih prihoda. Počeo je da rasprodaje stvari, pehare i tanjire, koje je tata dobijao, mamin nakit, srebrni pribor za jelo... Naleteo je i na njene suvenire iz Kalifornije, bokal sa lažnom pozlatom i slikama Holivuda, majicu sa natpisom *California – Los Angeles*, staklene kugle unutar kojih bi, ako bi se zatresle, bajagi padao sneg; voleo ih je kad je bio malo dete, jedna je prikazivala parlament u Budimpešti, druga Akropolj u Atini, treća palme i peščanu plažu – na njoj sneg, kakva glupost! Otvarao je ormance, kredence. Na dnu jedne fioke našao je četiri sveske sa koricama od čvrstog kartona. Shvatio je da je to neka vrsta maminog dnevnika, ali napisanog na mađarskom jeziku. Nije znao taj jezik. Video je datume sa početka devedesetih godina prošlog veka, naišao na reč *Szeged*, to je grad Segedin, znao je da je ona odatle rodom, ali i *Belgrad*.

Setio se da bi možda mogao da proda stan, da se preseli u neku skromnu sobicu, trebalo bi mu samo da ima krov nad glavom i mesto za postelju, onda bi možda mogao da živi godinama sve dok se nešto ne dogodi, ali vlasnik stana bio je otac,

do njega se nije moglo doći, Niki nije znao gde je, a čak i da je znao, ništa ne bi mogao da uradi zbog one poternice. Tužno je počeo da rasprodaje mamine haljine, kostime, neke smešne šešire. Trebalo je da plati račun *Infostana*, struju, telefon, kablovsku televiziju – zar da se nje odrekne? Trebalo je i da jede. Video je kako ljudi pretresaju kante za đubre, ne samo Romi nego čak i relativno pristojno obučene žene, koje su nekada važile za gospođe. Bilo ga je sramota da počne i on. Za sada. Ali kad je slučajno primetio da je na jednoj takvoj kanti posebno bila okačena plastična kesica sa starim hlebom, brzo ju je uzeo i krenuo kući. Osećao se istovremeno i veoma postišeno, ali nekako i pobedonosno. Pitao se kako to da ljudi bacaju hranu, hleb očigledno i nije bio tako star, nije bio pretvrd, mogao je da se jede, a voda iz česme inače je već bila plaćena preko prokletog *Infostana*. Nije isključeno da i komšija, profesor, baca hranu.

Umesto da ga ponudi hranom, ponudio je da mu pozajmi knjige. Pristao je da ih uzme jer je hteo da bude učtiv. Kao prvo, dobio je Karla Maja, u ediciji *Plava ptica* izdavača Gece Kona iz 1939. godine. Profesor reče da je to dobro za početak, zabavno je, ali ne treba isuviše da primi k srcu, to su romani, nije istina. Čitao je o slavnom poglavici Apača čije ime je odnekud već čuo, valjda je i filmove o njemu gledao. Vinetu! Vi-ne-tu! Kako to zvuči! Vi niste tu? Polugoli ljudi vezani za stubove za mučenje, skalpiranje... Nešto se pokrenulo u Nikoli. Zatvorio je oči, zamišljao da ga muče. Ili da on muči druge. Gole muškarce. Možda gole žene, to bi bilo još bolje. Da ih hvata za dugačku kosu i ostrim nožem... Uz takve misli je onanisao i zaspao, zaboravljajući da je gladan.

Nikola Vacić ili Vaci, Niki sa četrnaestog sprata solitera na Voždovcu, jednog dana se odvezao autobusom do novog mosta preko Ade. Naravno da nije uzeo kartu, ako dođe kontrolor, neka ga izbaci ili prebije ili pozove policiju. Neka ga uhapsu.

To bi bilo nešto novo, neka rasonoda, prekid jednoličnosti, svakidašnjice. Baš bi mogao namerno nešto da učini da bi ga uhapsili, osudili. Ne bi nikome naneo veću štetu, a kamoli bol. Na primer, mogao bi da se zaleti i da gurne nekog policajca. Tako nešto. U zatvoru bi ga nahranili. Zagledao se u mutni tok Save. Zapravo je hteo da ispita sebe da li bi skočio i time podvukao crtu. Bio je nesrećan, usamljen, često gladan, nije se nadao ničemu, a umeo je sve to da smisli, shvati, konstatuje, kao da se ne radi o njemu, nego o nekom trećem, ne baš dragom drugu, ali dobrom poznaniku. Sam sebi nije bio drug? Nije sebe voleo ovakvog? Pa zašto onda da živi, kad takav život stvarno nema smisla ni svrhe. Srećan je ponekad bio u snu. Pa zašto ne večni san? Fraza? Ali ne, nikako, shvatio je da ne želi da se ubije. Ne još. Za sada ne. Pre toga nije bio siguran. Ni u šta nije bio siguran. Radoznao šta ipak još može da se dogodi? Odvezao se natrag, kući na Voždovac. Nije prisluškiavao šta ljudi pričaju u autobusu, većinom su bili namrgođeni, ljuti, grdili nekog ili nešto, psovali. Logično, pomisli. Oni koji su zadovoljni voze se u svojim džipovima ili bar škodama oktavijama. Ili u taksiju. Kontrolori nisu naišli, čak ni susret sa njima nije doživio.

Sutradan je ponovo krenuo po svom Voždovcu. Hodao je sat i više, nije obraćao pažnju u kom pravcu, prolazio pored oronulih kućeraka, ali takođe i vila koje ni po čemu nisu zaostajale za bogataškim kvartovima iz zapadnih filmova, stigao je tako na rub Beograda, do Kumodraža, razmišljajući da li da se odrekne mobilnog telefona, kad je njegova stara nokia zazvonila.

– Molim!

– Moje ime je Ratkić, predstavljam advokatsku kancelariju *Wolf, Šmic i Homolka* iz Beča, da li je to gospodin...

Protutnjao je autobus.

– Trenutak, molim. Nalazim se na ulici, buka je zbog saobraćaja, gospodine Rakiću...

– Ratkić, ne Rakić!

– Sad može!

– Da li je to gospodin Mikloš Vacić, alias Mikloš Vaci?“
Niki je bio zapanjen. Nije znao šta da kaže.

– Ne zovem se Alijas!

Sagovornik je očigledno bio zbunjen, srećom je za vreme te kratke stanke projurio sledeći autobus.

– Naravno da se tako ne zovete, ta reč alijas se kaže...

– Znam šta znači, zezam se, gospodine Rakiću.

– Zovem se Ratkić, ne Rakić. Svejedno. Molim vas da se uozbiljite, radi se o jednoj stvari koja za vas može da bude i te kako važna.

Sad se Niki uplašio. Možda je otac ipak nekako saznao za maminu smrt i hteo bi nekako da proda stan i da ga istera.

– Izvolite.

– Da li je vaša pokojna gospođa mama Mariška Vaci iz Segedina, a neko vreme je živela u Kaliforniji?

– Da, ali...

– Molim vas da nas svakako posetite što pre. Da li imate svoju krštenicu?

– Imam. Mama je bila vrlo uredna, sva su naša dokumenta složena u jednoj kutiju na dnu plakara, dodao sam i njenu umrlicu i sve oko njene sahrane...

Zastao je. Još uvek mu je bilo neobično da o mami govori kao o pokojnici, o njenoj smrti, o sahrani.

– To je vrlo dobro. Molim vas, sve ponesite, može da ubrza stvar!

Gospodin Ratkić je naveo adresu svoje kancelarije u Čika Ljubinoj ulici i dva puta proverio da li ju je Nikola dobro upamtio.

Mama mu je jedne večeri crvenih očiju saopštila da tata za sada neće više dolaziti kući. Sutradan je došla patrola policije, trojica uniformisanih i jedan u civilu. U prisustvu dvojice komšija kao svedoka, pretresli su stan, otvarali fioke, vadili knjige sa polica, nasumice rasparali dva jastuka, podizali tepihe, kucali po pločicama u kupatilu i kuhinji. Ništa nisu našli.

– Mogli bismo svejedno da vas privedemo i saslušamo u svojstvu građanke – rekao je onaj u civilu.

– Vi ste vlast! – odgovorila je Mariška trudeći se da ostane mirna.

– Da li više volite da razgovaramo ovde?

– Da vam skuvam kafu?

Komšije, brkati knjigovođa sa osmog sprata i gospođa Divna, koja se trudila da svuda bude prisutna, radoznalo su slušali, oni bi rado seli da čuju što više, ali policajci nisu želeli kafu. Dobili su potvrđan odgovor da je prošle godine službeno bila na Siciliji i na Kipru i da je svaki put donela i po jednu fudbalsku loptu za svog muža.

– Nevenčanog muža – ispravljalo ju je policajac. – Gde ste kupili te lopte?

– Nisam ih kupovala, ja se u to ne razumem. Doneli su mi neki Boletovi prijatelji u hotel.

– A kome ste ih dali u Beogradu? Nekom od klubova?

– Pa mužu, on bi ih uzeo, mene to nije zanimalo.

– A tebe? Da li je tebe zanimalo? – pitali su Nikolu.

– Kako da nije, molio sam da za mene takođe donese pravi fudbal da bih se pravio važan pred drugovima. Tata je obećao da će jednog dana da mi pokloni takvu loptu sa potpisima igrača, ali nije...

U školi je pričao o poseti policije, nije mu palo na pamet da bi zbog toga trebalo da se stidi, naprotiv, slušali su ga pažljivije nego ikada. Ponekad bi se potukao u školskom dvorištu. Kao i svi drugi dečaci. Imao je najbolje drugove, a među njima naj-najdrugove, blizance Stojanka i Stojku, koje su nazivali muški Stoja i ženski Stoja jer su ličili jedno na drugo, a Stojanka je bila lepa, pa ipak malo muškobanja, kratko ošišane plave kose, kao i njen brat, ali videlo se da je uža u ramenima, šira u kukovima. Pa naravno da je Niki bio zaljubljen u nju, ali stideo se da to prizna. A ona? Zašto ga je tako prodorno gledala svojim zelenim očima? Nije bio naročito dobar đak, ali nije bio ni loš. Nije učio, ali umeo je da se koncentriše na časovima i da pamti. Umeo je da poslušno, zadržljivo gleda u nastavnike, a oni su to cenili i po potrebi gledali mu kroz prste. Kod kuće se činilo da je i mama bila zadovoljna što se sada znalo za red. Mariška je umela da izađe na kraj sa malo novca, imala je redovnu platu i dnevnice kad bi putovala u inostranstvo, odlično je kuvala i sa jevtinijim namirnicama pravila prava čuda. Komšinicama je govorila da je to naučila od jevrejskih milionera u Kaliforniji čiju je decu čuvala *aux pair*, tako se to zvalo kad bi devojke iz Evrope dolazile u američke porodice „kao kod roditelja“ da bi za krov nad glavom, hranu i mali džeparac pomagale u kući i oko dece, a imale vremena da nauče jezik, običaje i lepo ponašanje. „Većih cicija od pravih bogataša nikad nisam videla“, govorila je Mariška, „kod njih se ništa ne baca, za razliku od nas ovde...“

Igrao je fudbal, uglavnom na poziciji beka. Drugovi su se čudili zašto sin tako dobrog, slavnog igrača nije bolji i zavitlavali ga zbog toga. Ponekad bi posedeli pred restoranom *Malo korzo*, u Ulici Triše Kaclerovića, da bi popili pivo. Mama mu je tada uvek davala dovoljno džeparca.

– Treba da budeš isti kao ostali drugovi. Da li pušiš, sine?

– Zapalio sam jedanput, ne sviđa mi se. Meni duvan smrdi. Mnogo je smrdelo kad bi tata mnogo pušio.

– Dobro je što još nisi propušio, ali nije strašno ni ako počneš. Od mene nikad ništa ne moraš da kriješ.

Stojan i Stojanka su se prezivali Šlihtar, bili su poreklom Slovenci. Njihov deda bio je austrougarski oficir, ali posle Prvog svetskog rata prešao je u jugoslovensku vojsku i služio u raznim garnizonima u Vojvodini i Šumadiji. Oženio se Srpkinjom, njegov jedini sin, otac blizanaca, postao je pilot ratnog vazduhoplovstva, posle je prešao u *JAT*. Iako je, naravno, bio komunist, takvo je bilo vreme, nije imao ništa protiv da mu žena Smiljka krsti decu, ne baš uz veliko slavlje, ali to crkva nije ni zahtevala. Stojan je bio odličan plivač. Dogodilo se jednom da je sa svojim klubom otišao na Jadran na trening i takmičenja, roditelji su mu upravo bili na putu, pilot je suprugu poveo sa sobom u Ameriku, a Niki je u šetnji naleteo na Stojanku.

– Baš sam i htela da se vidim s tobom! – rekla je i poljubila ga u obraz. Letnja vrućina. Imala je na sebi samo laku belu bluzu bez rukava – hoću nešto da ti pokažem...

Posle nekoliko koraka ga je uhvatila podruku:

– Nikog nema kod kuće...

Stanovali su u pristojnoj manjoj vili u jednom voždovačkom sokaku.

– Šta si htela? – pitao je Niki zajapuren, crven u licu.

– Htela sam ovo da ti pokažem! – zbacila je bluzu sa sebe.

– Da li si već video tako nešto?

– Nisam... – mucao je.

– Slobodno pipni.

Odvela ga je u svoju sobu na spratu, sa policama sa medama, lutkama, knjigama, teglicama i fotografijama Džemsa Dina i nekih drugih glumaca u lepim ramovima.

– Da li si već...

Otkopčavala mu je košulju, počela da ga grebe po grudima.

– Nisam...

– Nisam ni ja, ali sve sam pročitala i proverila na slikama. Odučila sam da mi ti budeš prvi jer smo tako dobri drugovi. Ne brini, ja ću da vodim...

Ućutali su. Reči nisu bile potrebne. Dahtanje, pa njen vrisak bili su dovoljni. Kad je ustala, bilo mu je neprijatno da ostane go na krevetu, navukao je čaršav na sebe, ona je gola bestidno krenula prema gramofonu i pustila neki tihi bluz, on se zagledao u njena uzana ramena, šire bokove, učinila mu se lepšom nego gole žene na slikama na koje je onanisoao.

– Ja te volim, Stoj, oduvek sam te voleo, ali nisam se usudio da ti kažem, nisam znao da i ti...

Okrenula mu se i, dok se polako oblačila, rekla je mirno:

– Da se ne zavaravamo, Niki. Volim i ja tebe, ali ne na taj način. Nikad više to nećemo ponoviti. Ja sam zaljubljena u ozbiljnog momka, verovatno ću se udati za njega, ali bilo bi me stid da shvati da sam nevina, onda bi me isuviše imao u rukama. O ovom nikom ni reči, časna reč?

Dao je časnu reč. S mukom je uspevao da se ne izda, a njoj to očigledno nije palo teško. Udala se bez velikih ceremonija. Nije pozvan na svadbu. Sa mužem, mladim diplomatom, nestala je u pravcu neke skandinavske zemlje.

Šlihtar je preko svojih drugova u generalštabu verovatno znao šta će se dogoditi. Niki je čuo da će se odseliti. U Beogradu se sve sazna odmah. I više od svega, i više od istine. Oklevao je da li da ode da se oprost od Stojana i zamoli ga da mu za uspomenu ostavi neku fotografiju, ako može sa sestrom... Ili odvojeno svoju, najboljeg druga, i njenu, sestre najboljeg druga. Bilo mu je neprijatno, pa nije. Da su Šlihtarovi još u Beogradu

možda bi im se obratio sa svojim brigama posle majčine smrti, možda bi mu pomogli. Da li bi? Verovatno ne bi.

Mamina bolest bila je kratka, ali utoliko užasnija. Prvo je samo uzgred govorila da nema apetita, sedela pored sina za vreme obroka, pred njom na tanjiru mala porcija, čak bi od nje ostajala polovina. Niki nije odmah shvatio jer Mariška nikad nije mnogo jela. Nije se naročito zabrinuo kad je telefonirala svojoj firmi da ne može da dođe jer se ne oseća najbolje, biće da ima grip. Veći deo dana provodila je u krevetu. Grip, pa grip. Čudio se jer nije kijala, nije kašljala.

– Zar ne bi trebalo da ideš kod doktora, mama?

– U ambulantomama je tolika gužva... Ne mogu. Samo bih se zarazila nečim ozbiljnijim.

Trećeg dana je jedva otišla do kuhinje da sinu nešto spremi. Predlagao je da odu u neku privatnu ambulantu, to valjda mogu sebi da dozvole. Malo se iznenadio što nije odbila tako energično kao što je očekivao. Tog dana je pred kućom sreo komšinicu Divnu i na njeno uobičajeno, čisto formalno postavljeno pitanje kako je mama, ispričao joj je situaciju. Ona je smesta iz svoje velike tašne izvadila notes, iscepala listić i napisala ime i telefon jednog lekara koji će za male pare doći u kuću da je pregleda. Doktor je zaista stigao kroz dva sata i popeo se zajedno sa gospođom Divnom na četrnaesti sprat. Dok je u spavaćoj sobi pregledao pacijentkinju, Divna je u kuhinji ljutito šapnula Nikiju da je trebalo da se obrije, sredi stan, neka se stidi, eto, i ona se stidi što je gospodina doktora dovela u takvu jazbinu. Odlazeći, doktor je rekao da je zabrinut, uzeo je gospođi Mariški krv, daće je odmah u laboratoriju.

– Ja... – promućao je Niki jer se setio da bi trebalo da plati lekaru, iako nije znao čime, još nije znao gde je mamina rezerva, ali srećom ovaj je odmahnuo i rekao da će se dogovoriti kad se bude znalo o čemu se radi.

Sutra ujutro je već u sedam zvonilo na vratima i Divna je bunovnom mladiću rekla da je lekar javio da nije dobro, mama smesta mora u bolnicu, on je već telefonirao koleginci na hematološkom odeljenju, odmah će je primiti, sin neka se posle pobrine za zvanične upute, sad će krenuti taksijem, neka se mama obuče i ponese najpotrebnije

– Ja nemam za taksi... Prvo da pitam mamu...

– Nema veze, pozajmiću vam. Sad je sve to vrlo hitno, kaže doktor.

Gospođa Divna je bila nadasve uslužna žena, svakom je pomagala, nudila pomoć, ali volela posle i da se hvali kako bez nje ne bi ovo, ne bi ono. Teško je reći da li je kod nje preovladavala dobrotu ili želja da se istakne jer je bila puna energije, a već u dobu kada novu ljubav teško da je mogla da očekuje. Mariška je zaista odmah primljena na III odeljenje hematologije, Niki je morao kući, mama mu je objasnila gde je novac i gde je zdravstvena knjižica, koju su zaboravili da ponesu. S knjižicom je otišao kod lekara kod koga je bila prijavljena da bi dobila uput za bolnicu. Kad je najzad došao na red i objasnio o čemu se radi, vratili su ga u bolnicu da bi dobio potvrdu da je pacijentkinja već tamo kako bi je zaista i zvanično uputili. U bolnici se popeo na sprat, ali nisu ga pustili kod mame, poslali su ga u recepciju u prizemlju da dobije potvrdu. Tu je čekao u redu, zatim opet čekao u redu kod lekara u ambulanti, pa opet pred recepcijom bolnice da preda uput. Ponovo se popeo na sprat, ni sada ga nisu pustili kod mame jer je prošlo vreme poseta, ali su mu dali ceduljicu na kojoj je napisala šta da joj donese – još jedanput kući na četrnaesti sprat i u bolnicu, pa opet kući. Odavno se nije toliko natrčao i navozao gradskim prevozom, ali bar se osećao korisnim. Najzad je sve obavio, popio vode i spremao se da legne gladan kad je zazvonilo na vratima. Besan je otvorio, ali bila je to gospođa Divna sa gulašom u plastičnoj kutiji i pola vekne belog hleba.

– Sigurno nisi stigao da jedeš, jadniče!

Nepozvana je sela u kuhinju i očekivala da počne da se zahvaljuje. Shvatio je i trudio se da bude učtiv, pa je počeo pred njom da jede. Činilo se da je ona zadovoljna jer je njegovu halapljivost shvatila kao veću zahvalnost od one koju bi izrazio rečima.

Kao da su mu trka zbog mamine bolesti i zamor dali nove snage, sledećeg jutra se s mukom obrijao, jer je električna mašinic bila stara i strahovito ga grebla, pustio vrelu vodu u kadu i dugo sedeo u njoj, što nije učinio od kada se mama razbolela, svoje razbacane stvari sklonio je u plakar i na police i na kraju pojeo ostatak hleba koji mu je donela gospođa Divna. Oprao je posudu u kojoj mu je donela gulaš, znao je da bi trebalo da joj je odnese, ali onda bi ga možda pozvala da doručkuje i nastavila da priča i priča. Nije mogao. Uveče će...

Sutradan posle podne, u vreme za posete, otišao je u bolnicu. Morao je da preko cipela navuče nekakve velike papuče, da obuče beli mantil i veže maramu preko usta. Mama je ležala u sobi sa šest kreveta međusobno odvojenih paravanima. Primala je infuziju, ali mogao je da privuče stolicu i sedne pored nje. Bila je veoma bleđa, prvi put je svesno primetio da je njena prirodno plava kosa prošarana sedim vlasima, očigledno poslednjih dana ili nedelja nije više imala snage da se ofarba, zapustila se kao što je zapustila i stan. Čim ju je zapitao kako je, shvatio je koliko je to istovremeno i glupo i logično, a ona je odgovorila da su veoma dobri prema njoj, slobodnom rukom mu je mahnula da se sagne nad nju jer je htela da mu nešto kaže šapatom.

– Dobro sam, dobro sam, ali uplašio si me ovakav... Na šta ličiš! Prvo sam pomislila da si astronaut i da sam već negde gore...

– Dobro je što se šališ, mama. To je dobar znak.

– Trebalo je mnogo ranije da ti nešto ispričam, srećom nije kasno. Bole nije tvoj otac. Ne prekidaš me, umorna sam, pusti me da ti kažem. Ja sam se iz Kalifornije vratila trudna u Segedin i tu sam te rodila. Stidela sam se, to je mali grad, svako svakog poznaje, a moji roditelji... – Zakašljala se, ali dala mu je znak

rukom da ne treba ništa da kaže. – Pošla sam sa Boletom, mislio je da sam lepa, on je bio zgodan, muževan, moćan, došla sam s njim u Srbiju. On mi je učinio veliku uslugu govoreći da smo u braku, ali ja sam njemu takođe činila mnoge usluge na koje nisam naročito ponosna...

Niki nije znao šta da kaže. Njegov otac, ne, očuh, optužen je zbog dilovanja opojnim drogama, zbog toga je pobegao, a ona je radila u spoljnotrgovinskom preduzeću, mnogo putovala. Zbog toga su pretresli njihov stan, ali očigledno nisu našli dokaz da optuže i nju.

– Mama! Ja...

Neko ga je dodirnuo za rame, trgao se, bolničarka mu je rekla da bi sad morao da ide i da dođe prekosutra.

– Samo još trenutak, sestro! – To je Mariška rekla glasno, ali nastavila šapatom: – Na dnu plakara u mojoj sobi ima nekoliko kutija sa starim stvarima. U donjoj, sivoj, nalazi se jedna tašna od krokodilske kože. Ovde je nikad nisam nosila, nije bilo prilike. U njoj je stara marama, a u marami novac za moju sahranu.

– Ti ćeš brzo ozdraviti, mama!

– Naravno. Ali takve stvari se govore na vreme, bolje bi bilo da sam ti ispričala kod kuće na miru pre nego što sam se razbolela. Ima dosta para, jedi nešto, tamo je i pismo šta da se radi sa mnom kad umrem. A kako si ti, sine?

– Dobro, samo se brinem za tebe. Nisam stigao da ti kažem da su mi ponudili da kelnerišem u kafiću na Cvetnom trgu – slagao je da je odobrovolji. – Tamo mogu i da jedem besplatno. Ali nisi mi rekla ko je zaista moj otac.

Bolničarka je sad bila energična, prosto ga je podigla sa stolice.

– Sad zaista morate da odete, mladiću.

Mama nije stigla da mu kaže ko mu je pravi otac, a možda nije ni htela.

Kod kuće je našao tašnu od krokodilske kože. Nije prebrojao novac. Pročitao je pisamce napisano njenim urednim

rukopisom da želi da bude kremirana i da se pepeo prospe na određenom mestu, u Vrtu sećanja na Novom groblju. „Tako nećeš morati da se brineš za održavanje groba, voli te mama.“ Uveče je odneo posudu gospođi Divni, rekao da je mami relativno dobro, a na pitanje da li je gladan, ponovo se zahvalio i ispričao da mu je mama objasnila gde se nalazi novac tako da može da joj vrati što je pozajmila za taksi, a ako je nešto dala gospodinu doktoru... Divna se nije ustručavala da mu pokaže priznanice, pa joj je on odbrojao novac i osetio pravo olakšanje. Ova se žena zvala Divna, ali mama je zaista bila divna.

Došao je kao što mu je rečeno. Sestra mu je u hodniku rekla da pacijentkinja trenutno nije sasvim pri sebi, neka se on obuče kao prošli put, može da uđe da je vidi, ali samo za trenutak.

Mariška je ležala na leđima. Njeno telo je raznim cevima bilo povezano sa aparatima. Sagnuo se nad nju, nije znao da li može da je poljubi, a ona je promucala, jedva ju je razumeo:

– Anjuška, Anjuška!... *Help my, Vadim! Help my!*

Sestra ga je izvela i objasnila mu da je primila hemoterapiju, ali teško je podnosi. Zar je moralo? Moralo se, to je jedina nada. Ima li nade? Nade uvek ima.

Sledećeg jutra ga je zvonjava telefona probudila u osam. Dobro je spavao. Pokajao se, mami je tako teško, a on spava. Strogi, nezainteresovani glas: dobro bi bilo da odmah dođe u bolnicu, pravo kod šefice odeljenja. Stigavši u bolnicu, prvo je pošao prema mami, ali ga je poznata bolničarka presrela u hodniku i uputila ga prema kabinetu načelnice. Sekretarica ga je odmah propustila u kancelariju veću od one bolničke sobe sa šest kreveta, opremljenu izrezbarenim nameštajem, dubokim foteljama, fikusima. Sredovečna žena prijatnog izgleda, sa belim mantilom ovlaš prebačenim preko ramena, ustala je od svog stola, pružila mu ruku, predstavila se i ponudila mu da sedne, ali Niki je shvatio:

– To znači...

– Jeste, dragi moj, vi ste pametan mladić. Primite moje saučešće, sedite, molim vas.

Da, očekivao je to. Nije očekivao. Nije moguće. Ali tako je. Nije briznuo u plač, seo je na rub kožnog dvoseda.

– Vaša majka je preminula jutros u šest od akutne monoblastne leukemije, od juče, kad ste bili u poseti, nije izašla iz kome. Verujte, ja se više od pola stoleća pretežno bavim tom bolešću, ali brži razvoj sa fatalnim ishodom kod relativno mlade osobe nisam videla. Sve detalje toka bolesti, kao i sve što smo uradili piše u otpusnoj listi, na osnovu toga možete da se konsultujete s nekim lekarom od poverenja, a mogu i ja da vam objasnim ako želite...

– Hvala. Verovatno ne bih razumeo. Samo jedno! Da li bi pomoglo da smo nešto ranije došli? Da li sam kriv što sam poslušao mamu da joj nije ništa, da ne treba...

– Sigurno niste krivi. Ništa ne bi promenilo da ste došli nedelju ili dve ranije.

Nekoliko trenutaka tišine. Shvatio je i ustao. Ustala je i načelnica, pružila mu ruku:

– Kao što sam rekla, učinili smo sve što savremena medicina ume. Nažalost imate još jednu tužnu dužnost, morate de identifikujete majku, sestra će vam predati privatne stvari pacijentkinje i uputiti vas u mrtvačnicu.

U mrtvačnicu. U lešu jedva da je prepoznao svoju majku. Ama jeste, to je bila njena kosa, njen, sad ufitiljen, nos, upali obrazi... Trebalo bi da obavesti svog oca. Pa nije mu otac. Njenog muža... Nije joj bio muž, samo bajagi muž. Svakako njenog muškarca. Samo što odavno nisu imali nikakvu vezu s njim.

Nije znao kako bi sve uradio po maminoj želji da se svesrdno nije uključila gospođa Divna, uz mobilizaciju bar polovine stanara šesnaestospratnice sa preko sto stanova. Svaki leš mora da se ukloni. Neko mora, inače će da zasmrdi. Moralno je ono što se mora.

Na Trgu republike nekakve kolibice, nešto se slavi, reklamira. Kafići su već izneli svoje stolove i stolice, iako je april ove godine prilično hladan. Neki su ljudi seli u mantilima, neke devojke u košuljama sa kratkim rukavima, očigledno se smrzavaju, ali misle da tako treba. Niki bi takođe rado seo, ali nema ni dinara.

Odavno nije prošao Čika Ljubinom ulicom, čudi se izlozima sa skupom robom, znači da za nju postoje mušterije u ovom gradu. Na svakom ćošku menjačnica ili privatna apoteka, duž okolnih ulica kafić do kafića. Gotovo svi stolovi su zauzeti. Pije se kafa, puši se, mlatara rukama, živo razgovara. Niki takve ljude nije poznao. Na televiziji i u tabloidima se govori o tajkunima, ali oni sigurno ne piju kaficu u Knez Mihailovoj, niti lično dolaze po aspirin ili da razmene sto evra.

Šta je očekivao od susreta sa advokatom? Bilo šta? Ako je želeo da ga uhapse zbog toga što nije imao kartu u tramvaju, zašto bi strepeo od neočekivanog poziva? Nije poznao nijednog advokata, nije čak tačno znao šta rade, ako ne prkose tužiocima u američkim filmovima braneci nevino optužene lepotice.

Na ulaznim vratima novogradnje, koja je sva u staklima, pa blešti na hladnom suncu, povećta tabla, zlatna slova na crnom

staklu: „Wolf, Šmic i Homolka, advokati – *Wolf, Shmitz and Homolka, Attorneys of law*“, manja tabla ga upućuje na peti sprat, gde se na vratima od masivnog drveta nalazi isti natpis. Zazvoni, zazuja, otvorio je vrata, kroz mali, prazni hodnik preko debelog tepiha pošao je prema sledećim otvorenim vratima, ipak zakucao i odmah ušao, sinulo mu je šta da kaže:

– Ja sam Alijas!

Omaleni gospodin, po tome kako je bio obučen nesumnjivo je sam sebe smatrao gospodinom, nosio je oko vrata lepu, svilenu tamnocrvenu kravatu, kakvu ne vezuju kojekakvi ljudi sa ulice. Ustao je iza svog ogromnog pisaćeg stola, za trenutak napravio zapanjenu grimasu, ali se odmah zatim nasmešio.

– Gospodin Vacić alijas Vaci, zar ne? Alijas? Duhovito, stvarno duhovito, ja sam Ratkić, izvolite, sedite. Kafu, čaj, sok?

– Kafu, molim.

– Kakvu pijete?

Gospodin Ratkić kaže u nevidljivi mikrofon da se donese kafa, koja stiže pre nego što su mogli da progovore, sekretarica sa dugačkom plavom kosom kreće se kao robot, kao da ne korača, nego uprkos veoma visokim potpeticama klizi po uglačanom parketu.

– Molim vas, da li biste mi prvo pokazali šta ste mi doneli od dokumenata?

– O čemu se radi?

– Radi se o vašem pravom ocu, gospodine Vaciću, ne o gospodinu Petroviću, za koga ste do sada mislili da vam je roditelj.

– Ne razumem.

– Radi se o ogromnom nasleđu.

Nikola još uvek nije shvatio o čemu se radi. Nešto je nasleđio? Od koga? Da li je to dobro? Bez ikakve veze sa advokatom izjavom reče:

– Ali ja nemam ni prebijene pare!

Ratkić se sad iskreno nasmejao zbog zbunjenosti svog novog klijenta. Takvog još nikad nije primio u ime svoje velike, međunarodne pravničke firme.

– Pa mi to uglavnom znamo. Pre nego što sam vam se javio mi smo, naravno, sve preispitali. Niti bismo želeli da vam damo neke lažne nade, niti da se bavimo beznadežnim slučajem. Evo, bacio sam pogled u papire koje ste mi doneli, sve to samo potvrđuje ono što smo već znali.

Niki je polako počeo da se nada da će njegovi problemi nekim čudom biti rešeni.

– O kolikoj se sumi radi?

– Zavisi da li će se i kako prodati neke nekretnine ili kako će se definitivno proceniti, osim toga moraćete da se nagodite sa svojim polubratom, ali suma sumarum kreće se negde oko bruto milijardu dolara.

Sad je Niki opet pao u očajanje. To je, naravno, nemoguće. Kakav polubrat? Kakva milijarda? Ako sve to sanja, krajnje je vreme da se probudi.

– Ne znam da li sam vas dobro razumeo.

– Nisam još stigao da vam sve objasnim, jeste, komplikovano je. Vi ste sin gospođe Mariške i pokojnog gospodina Vladimira Konstantinovića, ali vi niste jedini naslednik, drugi je vaš polubrat za koga, pretpostavljam, nikad niste čuli, mladi vojvoda Klontenon, španski plemić koji živi u Francuskoj.

– Molim vas, prestanite da me zavitlavate, gospodine Rakiću.

– Zovem se Ratkić. Ja shvatam da vas to zbunjuje. Možda bi vam pomogao jedan mali viski?

– Da, molim.

Advokat Ratkić ponovo preko nevidljivog mikrofona naruči dva viskija sa sodom, koji stigoše začas. Sekretarica očigledno unapred zna šta će šef poručiti i pripremila je sve i pre poziva. U poslednje vreme nenaviknut na alkohol, Nikola je začas postao još omamljeniji i jedva je pratio objašnjavanje. Njegova majka, gospođa Mariška Vaci rodila ga je vanbračno u Segedinu, i to tamo prećutala pošto se pretvarala da se udala za fudbalera, a kao što će se posle utvrditi, narko-dilera Petrovića. Niki potvrđuje, to mu je mama sve ispričala, ali tek na samrti. Međutim, nastavio je advokat, u Francuskoj je vojvotkinja